

**СОВЕТ ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Кооперативная ул., 5, пос. ж/д станция Высокая Гора,
Высокогорский район, Республика Татарстан, 422700

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОН СОВЕТЫ**

Кооперативная ур., 5, Биектау т/ю станциясе поселогы,
Биектау районы, Татарстан Республикасы, 422700

Тел.: +7 (84365) 2-30-50, факс: 2-30-86, e-mail: biektau@tatar.ru, www.vysokaya-gora.tatarstan.ru

РЕШЕНИЕ
9 декабрь, 2022 ел

КАРАР
№ 234

**Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы
Красносельский авыл жирлеге Березовка поселогының
Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен
раслау турында**

Территорияне тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру, шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру тәртибен жайга салу, «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенң Березовка пос. территориясендә нәтижәле һәм тәртипкә салынган жирдән файдалануны һәм төзелешне тәмин итү максатларында, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә, Красносельский авыл жирлегенң Березовка поселогында 2022 елның 11 октябрэндә узган гавами тыңлаулар нәтижәләре буенча, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Кушымтада бирелгән «Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Красносельский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Березовка поселогының Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен расларга.

2. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының рәсми сайтында: <http://vysokaya-gora.tatarstan.ru> веб-адрес буенча һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда: <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адрес буенча бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе, жирле үзидарә һәм жәмәгатьчелек белән элементә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет рәисе,
муниципаль район Башлыгы

Р.Ф. Хисамутдинов

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КРАСНОСЕЛЬСКИЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОСТАВЫНА КЕРӘ ТОРГАН
БЕРЕЗОВКА ПОСЕЛОГЫНЫҢ**

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ
ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1 том

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ
ТӨРТИБЕ ҺӘМ АҢА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ**

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең документлар составына керә:

Кереш

1. Текст өлеше түбәндәге составта:

- 1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану тәртибе һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. График өлеше түбәндәге составта:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

КЕРЕШ	4
I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ.....	5
I БҮЛӨК. Гомуми нигезләмәләр.....	5
1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләре, аларның билгеләнеше һәм составы.....	5
2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы	6
3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үз көченә керүе.....	6
4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозу өчен жаваплылык	6
II БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр.....	6
5 статья. Жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре	6
6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе	8
7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга карый торган гомуми нигезләмәләр	8
8 статья. Территориаль зоналар	9
9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.....	9
III БҮЛӨК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр	11
10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү тәртибе	11
11 статья. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе	12
12 статья. Капитал төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, рөхсәт бирү тәртибе	13
IV БҮЛӨК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр.....	15
13 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр.....	15
14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре.....	16
V БҮЛӨК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр	17
15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча э гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр.....	17
16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре	18
17 статья. Жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар	18
18 статья. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләсе буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар.....	19
VI БҮЛӨК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр.....	20
19 статья.. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе.....	20
VII БҮЛӨК. Жирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр.....	23
20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрына кертү.....	23

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керэ торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре (алга таба - Кагыйдэләр) – 2004 елның 29 декабрдәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2001 елның 25 октябрдәге 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Жир кодексы, 2006 елның 04 декабрдәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы, 2006 елның 03 июндәге 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Су кодексы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» 2006 елның 09 июндәге 363 номерлы карары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрдәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә «Татарстан Республикасы пространство мәгълүматлары фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан эшләнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдэләр эзерләгәндә шулай ук Биектау муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керэ торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегенең норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгели торган башка документларның нигезләмэләре исәпкә алына.

Элеге Кагыйдэләр гамәлдәге законнар, жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары нигезендә территорияль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, элеге Кагыйдэләрне куллану тәртибен һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибен билгели, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керэ торган «Березовка п.» муниципаль берәмлеге территориясен муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү өчен шартлар тудыру максатында, шулай ук инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән рациональ файдалану шартларын тудырлар.

I

КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛӘРЕН

**КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ
I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр**

**1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен кертү нигезләмәләре,
аларның билгеләнеше һәм составы**

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегенә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Биектау муниципаль районы жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу системасын кертәләр.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнде:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренә хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнчә билгеләнгән тәртиптә - 2002 елның 27 декабрәндәге 184-ФЗ номерлы «Техник жайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар);

- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары;

- шәһәр төзелешен проектлау нормативлары;

- Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлеге һәм Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары.

4. Әлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

- 1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелешен регламентлары.

График өлеш:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен көйләүче яисә контрольдә тотучы вазыйфай затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфай затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

2 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Элеге Кагыйдэләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазыйфай затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарэ органнарына ачык була.

2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керэ торган «Березовка п.» муниципаль берэмлеге органнары элеге Кагыйдэләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәмин итэләр:

- элеге Кагыйдэләрне жирле үзидарэ органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү), башка рәсми мәгълүмат өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү), һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру;

- территорияль планлаштыруның Федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдэләрне урнаштыру;

- жирдэн файдалану һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда элеге Кагыйдэләр белән тулы комплектта танышу өчен мөмкинлекләр тудыру;

- физик һәм юридик затларга элеге Кагыйдэләрдән өзөмтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчөрмәләрен һәм жирдэн файдалану һәм төзелеш шартларын аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата характерлаучы аларның фрагментларын бирү. Элеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма сорату буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләрнең бәясе Россия Федерациясә Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

3 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үз көченә керүе

Элеге Кагыйдэләр жирле үзидарэ органнарының норматив хокукий актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

Кагыйдэләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукий актларга каршы килми торган өлештә эшли.

4 статья. Жирдэн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозу өчен җаваплылык

Элеге Кагыйдәләрен бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфай затлар Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарэ органнары тарафыннан жирдэн файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр.

5 статья. Жирле үзидарэ органнары вәкаләтләре

1. Жирдэн файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарэ органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарэне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керэ торган «Березовка п.» муниципаль берэмлеге Уставы, Биектау муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керэ торган «Березовка п.» муниципаль берэмлеге жирле үзидарәсенә вәкилләк

органы (алга таба – жирлек Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр (өстәмәләр) раслау;

- жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә башкарма органының (алга таба - жирлек Башкарма комитетының) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә вәкаләтләренә керә:

- территорияне планлаштыру документларын эзерләүне һәм раслауны тәмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

- жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәмин итү.

4. Биектау муниципаль районының жирле үзидарәсенә вәкилләкле органы (алга таба - муниципаль район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

- муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Биектау муниципаль районының жирле үзидарәсе башкарма органының (алга таба - муниципаль район Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләренә керә:

- территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

- муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

- муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

- төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

- жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектның файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәтләр бирү;

- рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү;

- муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш) жибәрү;

- муниципаль ихтыяжлар өчен жирлек чикләрендә жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

- жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;

- үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү турында я үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә аны рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларына гражданнар законнарында каралган очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән мәжбүри таләпләренә туры китерү турында карар кабул итү.

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проекты эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Житәкчесе карары нигезендә Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максатында төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы Нигезләмә, жирле үзидарә органның башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне әзерләүне оештыру;
- Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

- Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты, жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рәхсәт ителгән төренә, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү мәсьәләләре буенча гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү;

- гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексы нигезендә жирлек Башкарма комитеты Житәкчесенә жиберү;

- Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган вакыттан үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне тормышка ашыру өчен тәкъдимнәр була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга караган гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләренә раслаганчы кабул ителгән жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча норматив хокукий актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

- аларның рәхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

- аларның күләмнәре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары, рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеш регламентына туры китерү срогын билгеләмичә генә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану кеше тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очрактар керми.

4. Жир кишәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан, рәхсәт ителгән файдалану төрләреннән файдалану, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган очракта, кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч һәм куркыныч янаган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир участкаларын һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин.

5. Рәхсәт ителгән файдалану төрләре яисә чикле параметрлары шәһәр төзелеш регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү, мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеш регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8 статья. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен әзерләгәндә, территориаль зоналар түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

- жирлекнең генераль планы (Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 18 статьясындагы 6 өлешендә билгеләнгән очрактан тыш), шәһәр округының генераль планы,

муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналарын һәм аларның планлаштырыла торган үсеш параметрларын;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән территорияль зоналарын;
- барлыкка килгән территорияне планлаштыру һәм гамәлдәге жирдән файдалануны;
- төрле категориядәге жирләрнең чикләренең планлаштырылган үзгәрешләрен;
- аралаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү

мөмкинлеген булдырмауны;

- федераль әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планы яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планы.

2. Территорияль зоналарның чикләре түбәндәгеләр буйлап билгеләнә ала:

- капма-каршы юнәлешләрнең транспорт агымнарын аерып торучы магистральләр, урамнар, машина юллары линияләре;

- кызыл сызыклар;

- жир кишәрлекләре чикләре;

- муниципаль берәмлек чикләрендә торак пунктлары чикләре;

- муниципаль берәмлекләр чикләре, шул исәптән Мәскәү һәм Санкт-Петербургның федераль әһәмияттәге шәһәрләренең шәһәр эчендәге территорияләре чикләре

- табигать объектларының табигый чикләре;

- башка чикләр.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре территорияль зоналар чикләре белән туры килмәскә мөмкин.

4. Территорияль зоналар чикләре һәр жир кишәрлегенең бары тик бер территорияль зонага гына туры килү таләбенә җавап бирергә тиеш, чикләре жир законнары нигезендә территорияль зоналар чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлегеннән тыш.

5. Әлеге Кагыйдәләр белән һәр территорияль зона өчен шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентында шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишәрлекләренең хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территорияль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренең бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

- муниципаль берәмлекләре территорияль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарының һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территорияль зоналар төрләрен;

- мәдәни мирас объектларын, шулай ук аеруча сакланучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

- жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

- территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына тигез дәрәжәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше регламенты түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

- Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм жайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

- гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

- линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары куелган;

- фойдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары жирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

- урман фонды жирләре;

- өслек сулары белән капланган жирләр;

- запас жирләр;

- махсус сакланылучы табигать территорияләре жирләре (дөвалау-савыктыру урыннары һәм курортлар жирләреннән тыш);

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;

- махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисадый үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Махсус икътисадый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды жирләре составындагы жирләр яки жир кишәрлекләрен, махсус сакланучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану тиешле урман хужалыгы регламенты, урман законнары нигезендә махсус сакланучы табигать территориясе турындагы нигезләмә, махсус сакланучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртүе турында нигезләмәләр

10 статья. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрән үзгәртү тәртибе

1. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территориаль зонага билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре кулланылган шартта, рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

хокук иясе, рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү турында гариза, хокукны билгели торган документлар, шулай ук тиешле жир кишәрлеген аерым территориаль зонага (Кагыйдәләрдән өзөмтәгә) кертү турында муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән, әгәр тиешле территориаль зона турында белешмәләр күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булмаса, кадастр исәбе органына мөрәжәгать итә;

хокук иясе жирле үзидәрә органнарына мәгълүмат үзара хезмәттәшлеге тәртибәндә жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү турындагы гариза белән мөрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рөхсәт ителгән башка төргә кагылышлы рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләре һәм әлегә Кагыйдәләрнең 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрән үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төрәнә кабул ителә.

5. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә булмаган барлык башка төрләре әлегә территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып аңа карата аны комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру документларын раслау көненә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрәннән һәм (яисә) капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрән үзгәртү рөхсәт ителми.

11 статья. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсәт бирелүдә кызыксынучы физик яисә юридик зат (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт) Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

2. Файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү мәсьәләсе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Биектау муниципаль районында гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә уздырыла торган гавами тыңлауларда аларга карата рөхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты урнашкан территориаль зона чикләрендә яшәүче гражданныр катнашында фикер алышынырга тиеш. Жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объекттын файдалануның рөхсәт ителгән төрә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар шундый тискәре

йогынты куркынычына дучар булган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре катнашында уздырыла.

3. Комиссия әлеге рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишәрлекләреннән хокук ияләренә, аңа карата әлеге рәхсәт соратып алына торган жир кишәрлеге белән уртак чикләре булган жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә, һәм аңа карата әлеге рәхсәт соратып алына торган капитал төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләренә файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар үткәру турында хәбәрләр жибәрә. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның РФ ГрК 39 ст. 4 өл.) шартлы рәхсәт ителгән файдалану төренә рәхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көннәннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

4. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы мәсьәлә буенча гавами тыңлауларда катнашучылар Комиссиягә әлеге сорауга кагылышлы үз тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен гавами тыңлаулар беркетмәсенә кертү өчен тәкъдим итәргә хокуклы.

5. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар нәтижеләре турындагы бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль районның һәм (яисә) жирлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

6. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны уздыру срогы, аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый. РФ ГрК 39 ст. 7 өл.

7. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия, Башкарма комитет бәяләмәсен исәпкә алып, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

8. Әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

9. Файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү мәсьәләсе буенча гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәру белән бәйле чыгымнар мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

10. Жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төре Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә Шәһәр төзелеше регламентына кертелгән очракта, шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар уздырганнан соң, мондый затка файдалануның рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындагы карар гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

11. Физик яисә юридик зат файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарга суд тәртибендә дөгъва белдерергә хокуклы.

12 статья. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү тәртибе

1. Күләмнәре шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләренең минималь күләмнәреннән кимрәк яисә төзелеш алып бару өчен конфигурацияләре, инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары уңайсыз булган булган жир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.1. Әгәр мондый тайпылыш рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылу, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү өчен рөхсәт сорап мөрәжәгать итәргә хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын бер яисә берничә чик параметрға бер мәртәбә үзгәртү, реконструкцияләү максатларында ун проценттан да артмаска тиеш.

2. Капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылу, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым жир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биекlege һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектур чишелешләренә таләпләр өлешендә рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылу рөхсәт ителми.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт алу белән кызыксынучы зат Комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза жиберә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә жиберелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турындагы карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, әлеге статьяның 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

Рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында бәяләмә нигезендә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирү турында карар проекты буенча Комиссия, мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр эзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә жирлек Башкарма комитеты житәкчесе мондый тәкъдимнәр кергән көннән жиде көн эчендә рөхсәт бирү турында, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рөхсәт бирү яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән башлап, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә

карата яисэ мондый төзелешне жимергэнче яисэ билгелэнгэн таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле корылманы жимерү турындагы дэгъваларны канәгатләндрүдән баш тарту яисә билгелэнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жибәрелгән очрактан тыш.

8. Физик яисә юридик зат рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан тайпылуға рөхсәт яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарға суд тәртибендә дэгъва белдерергә хокуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгелэнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килмәсә, рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуға рөхсәт бирүгә юл куелмый.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын жирле үзидарә органнары тарафыннан эзерләү турында нигезләмәләр

13 статья. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләре тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын бүлеп бирү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Территорияне планлаштыру документларын эзерләү, территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендә (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелеш проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыентыклары таләпләре нигезендә; Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектларының инженерлык тикшеренүләре материалларын һәм нәтижәләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2. Капитал төзелеш объекттын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документларын эзерләү түбәндәге очрактан мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объекттын урнаштыруға бәйлә рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу кирәк;

- кызыл линияләре урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк;

- жир законнары нигезендә жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очрактан, жир кишәрлекләре төзәргә кирәк;

- капитал төзелеш объекттын урнаштыру уртақ чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территорияләрендә планлаштырыла (мондый капитал төзелеш объекттын дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый капитал төзелеш объекттын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми);

- линия объекттын төзү, реконструкцияләү планлаштырыла (линия объекттын дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырыла торган очрактан тыш һәм мондый линияле объектны урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге

жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителми). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документларын эзерләү таләп ителмәгән башка очраklar билгеләнергә мөмкин;

- линия объекты булмаган капитал төзелеш объектын махсус сакланылучы табигать территориясе чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә аның эшчәнлеген тәмин итү өчен кирәкле булган капитал төзелеш объектын урнаштыру планлаштырыла;

- территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру планлаштырыла;

- «Күпфатирлы йортларны һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларын өлешле төздә катнашу турында һәм Россия Федерациясенең кайбер закон актларына үзгәрешләр кергү хакында» 2004 елның 30 декабрдәге 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә өлешле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торак төзелеш объектларын төзү планлаштырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль зоналарның һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән жирләрдән файдалану һәм (яисә) территорияләре территориаль планлаштыру схемаларында билгеләнгән планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементларына, жирлекләрен, шәһәр округларының генераль планнарына карата функциональ зоналарга, аның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориягә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планлаштыру документларын эзерләү үзенчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 45, 46 статьялары, Биектау муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеген составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлеге уставы нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

14 статья. Территорияне планлаштыру документлары төрләре

1. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

- территорияне планлаштыру проекты;

- территорияне межалау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектын эзерләү планировка структурасы элементларын аерып чыгару, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән), капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне межалау проектын эзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементы чикләрендә урнашкан территориягә карата, территориаль зонаның һәм (яисә) муниципаль районны территориаль планлаштыруның билгеләнгән схемасы чикләрендә жирләрдән файдалану һәм (яисә) төзелеш алып бару кагыйдәләрен, жирлекнең, шәһәр округының генераль планы нигезендә функциональ зонаның, аның комплекслы һәм тотрыклы үсеше буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган территориянең генераль планы нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне межалау проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

- төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

- чикләрендә яңа капитал төзелеш объектларын урнаштыру планлаштырылмаган төзелеш территорияләре өчен кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, туктату, шулай ук территориясе чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәрүгә бәйле рәвештә кызыл линияләр билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү буенча эшчәнлек алып бару каралмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару өчен, мондый билгеләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә генә китерә торган шартта.

5. Территорияне межалалу проекты расланырга тиешле төп өлештән һәм әлеге проектны нигезләү материалларыннан гыйбарәт.

6. Территорияне межалалу проектларын эзерләү, территорияне планлаштыру документларын эзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый инженерлык эзләнүләрен башкару таләп ителгән очракларда, инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла. Территорияне межалалу проектын эзерләү максатларында әлеге территорияне планлаштыру проектын эзерләү өчен алынган инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен аларны үтәү көненнән алып биштән артык булмаган ел дәвамында файдалану рөхсәт ителә.

7. Территорияне межалалу проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында билгеләнгән төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр, техник регламентлар, кагыйдәләр қыентыклары нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне межалалу проектын эшләү чикләренә карата гамәлгә ашырылган очракта, чикләрендә әлеге схемада каралган жир кишәрлекләре яисә жир кишәрлекләре урнаштыру схемасының расланган схемасы нигезендә жир кишәрлекләре төзү каралган территориянең кадастр планында жир кишәрлекләре чикләренә урнашу урыны шушы территорияне межалалу проектында күрсәтелгән жир кишәрлекләре чикләренә урнашу урынына туры килергә тиеш.

9. Тарихи жирлек территориясенә карата эзерләнгән территорияне межалалу проектында Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау турындагы законнарда аларның сакланышын тәмин итү планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасының элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территорияне межалалу проектын аерым документ рәвешендә эзерләгәндә, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткәрелми, территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлеген төзүгә һәм (яисә) үзгәртүгә бәйлә территорияне межалалу проектын эзерләү, үзгәртү, гамәлдән чыгару очрагынан тыш, мондый билгеләмәләр, кызыл сызыкларны үзгәртү гомуми файдаланудагы территориянең чикләрен үзгәртүгә китерә дигән шарт белән.

11. Территорияне планлаштыру документларына, эчтәлегенә, эзерләү һәм раслау тәртибенә карата гомуми таләпләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар кешенәң уңайлы тормыш шартларына хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренәң хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлеге Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне межалау проектлары;

- жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

- рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткәру тәртибе Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәмин итүче башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертеп, ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгать фикер алышуларны, гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыруның тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләре проекты яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Кагыйдэләр проектын эзерләү Комиссиясе тарафыннан муниципаль берәмлек Башлыгы карары нигезендә уздырыла.

2. Кагыйдэләр проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән алып бер айдан ким һәм өч айдан артык булмаган вакыт тәшкил итә.

3. Конкрет территориаль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә Кагыйдэләргә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдэләргә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар мондый шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очрактарда жәмәгать фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 2 өлешендә 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очрактарда жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең элек билгеләнгән чик параметрларын үзгәртмичә, рөхсәт ителгән территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очракта һәм (яисә) конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең элек билгеләнгән чик параметрларын бер мәртәбә ун проценттан артык булмаган күләмдә үзгәртелгән очракта, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдэләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 4 өлешендә каралган Комиссия бәяләмәсен эзерләү таләп ителми.

17 статья. Жир кишэрлеген яисэ капиталъ төзелеш объектынъ файдаланунынъ шартлы рөхсэт ителгән төренә рөхсэт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлаулар

1. Жир кишэрлегеннән яисэ капиталъ төзелеш объектыннан файдаланунынъ шартлыча рөхсэт ителгән төренә рөхсэт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 11 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Шартлы рөхсэт ителгән файдалануга рөхсэт бирү турында карар проекты жәмәгать фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда фикер алышырга тиеш. Жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишэрлеген яисэ капиталъ төзелеш объектынъ файдаланунынъ рөхсэт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынты куркынычы янаган жир кишэрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларынынъ хокук ияләре катнашында үткәрелә.

4. Комиссия түбәндәге затларга шартлы рөхсэт ителгән төргә рөхсэт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулар яисэ гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр жиберә:

- әлеге рөхсэт соратып алына торган жир кишэрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишэрлекләре хокук ияләренә;

- әлеге рөхсэт соратып алына торган жир кишэрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишэрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларынынъ хокук ияләренә;

- әлеге рөхсэт соратып алына торган капиталъ төзелеш объектынның бер өлеше булган биналарнынъ хокук ияләренә.

Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затнынъ шартлы рәвештә рөхсэт бирү турында гаризасы алынган көннән соң жиде эш көненнән дә соңга калмыйча жиберелә.

5. Жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып муниципаль берәмлек Уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллеке органынынъ норматив хокукый актлары белән билгеләнә һәм бер айдан артык була алмый.

6. Шартлы рөхсэт ителгән файдалануга рөхсэт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәтне алу белән кызыксынган физик яки юридик зат күтәрә.

7. Жир кишэрлегеннән яисэ капиталъ төзелеш объектыннан файдаланунынъ рөхсэт ителгән төре шәһәр төзелеше регламентына жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә, шартлы рөхсэт ителгән файдалануга рөхсэт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат инициативасы буенча жәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар уздырганнан соң кертелгән булса, мондый затка файдаланунынъ рөхсэт ителгән төренә рөхсэт бирү турындагы карар жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлаулар үткәрмичә кабул ителә.

18 статья. Рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшүгә рөхсэт бирү мәсьәләсе буенча жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлаулар

1. Рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсэт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рөхсэт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсэт бирү турындагы карар проекты мондый рөхсэт бирү турында гариза кERGән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнә һәм жәмәгать фикер алышуларында яисэ гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жәмәгать фикер алышулары яисэ гавами тыңлаулар оештыру һәм үткәрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларны оештыру һәм үткөрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рөхсәт алу белән кызыксынучы физик яисә юридик зат күтәрә.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

19 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Әлеге Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә жирлекнең генераль планы һәм (яисә) муниципаль районны территорияль планлаштыру схемасының күрсәтелгән генераль планга һәм (яисә) территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән туры килмәве;

1.1) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен мәжбүри булган жирлек, шәһәр округы, авылара территорияләренә Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә рөхсәт ителгән аэродром яны территориясендә урнашкан күчмәс милек объектларыннан файдалануны чикләү очраklarын бетерү турында күрсәтмә керүе;

2) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүе;

3) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләренән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренә урнашу урыны турындагы белешмәләренә күчмәс мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренә урнашу урынын тасвирлауга туры килмәве;

4) шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән территорияләренән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан, Бердәм дәүләт реестрындагы күчмәс мөлкәтнең мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчмәс мөлкәт объектларыннан файдалануның чикләүләре федераль, региональ һәм жирле эһәмияттәге истәлекле урыннар жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренә туры килмәве;

5) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль эһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ эһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

6) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүе;

7) Ватанны саклаганда һәлак булганнарны муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан күмү урыннарын ачыклау.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жиберелә:

1) федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре федераль эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очраklarда;

2) Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре региональ эһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очраklarда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

3) Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре муниципаль районның жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда Биектау муниципаль районының жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4) жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда жирле үзидарә органнары тарафыннан;

4.1) Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Красносельский авыл жирлегенә составына керүче «Березовка п.» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органнары тарафыннан муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннары ачыкланган очрақларда;

5) физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хақы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмаган очрақларда;

б) Россия Федерациясә тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясә Хөкүмәтә кабул иткән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат;

7) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Красносельский авыл жирлегенә составына керүче «Березовка п.» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә органы тарафыннан, Татарстан Республикасы билгеләгән һәм Татарстан Республикасы, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Красносельский авыл жирлегенә составына керүче «Березовка п.» муниципаль берәмлегенә жирле администрациясә башлыгы тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат тарафыннан, яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзегән зат тарафыннан.

3.1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешендә жирлек территориясендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мөмкинлегенә тәэмин ителмәгән очрақта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы вәкаләтле затка Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә күрсәтелгән объектларны урнаштыру максатында үзгәрешләр кертү турындагы таләпне юллы;

3.2. Әлегә статьяның 3.1 өлешендә каралган очрақта, вәкаләтле зат әлегә статьяның 3.1 өлешендә күрсәтелгән таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәэмин итә.

3.3. Әлегә статьяның 2 өлешендә 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очрақларда жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең элек билгеләнгән иң чик параметрлары үзгәртелмичә конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалану төрләре бер мәртәбә үзгәртелгән очрақта, һәм (яисә) капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеш регламентында билгеләнгән бер яисә берничә чик параметрлары бер тапкыр ун проценттан артмаган күләмдә үзгәртелгән очрақта, жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар үткөрү, жирдән файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проектны кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм әлегә статьяның 4 өлешендә каралган комиссиянең бәяләмәсен әзерләү таләп ителми.

3.4. Территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очрақта, мондый

үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

3.5. Муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклауга бәйле рәвештә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү мондый урыннар ачыкланган көннән алып алты ай дәвамында гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

4. Комиссия жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерли, анда жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу хакында тәкъдимнәр кертелгән булырга тиеш, һәм бу бәяләмәне вәкаләтле затка жиберә.

4.1. Әлеге кагыйдәләренә аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларынан файдалануны чикләүгә туры китерүне күздә тоткан жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

5. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Красносельский авыл жирлеге составына керүче «Березовка п.» муниципаль берәмлеге башлыгы, Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләренә исәпкә алып, егерме биш көн эчендә жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында проектны эзерләү хакында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, әлеге кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мөрәжәгать итүчеләргә мондый карарның күчәрмәсен жиберә.

6. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Красносельский авыл жирлеге составына керүче «Березовка п.» муниципаль берәмлеге башлыгы Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органынан әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмә кәргәннән соң жирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 1.1 пунктында күрсәтелгән күрсәтмәгә вәкаләтле зат судка шикаять бирергә мөмкин.

7. Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфай заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирле үзидарә органынан үз белдеге белән төзелгән корылманы ачыклау турында жирле үзидарә органына хәбәр кәргән көннән башлап, мондый төзелеш урнашкан жир кишәрлегенә карата яисә мондый төзелешне жимәргәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче, файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирүгә юл куелмый, әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча жирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфай затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм шушы хәбәрнамәне тапшырган жирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләренә булмавы йә ирекле корылманы жимәү турындагы дөгваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәр жиберелгән очрактардан тыш.

8. Әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган очрактарда мэдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны, территорияләре чикләрен билгеләүгә вәкаләтле федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле дәүләт хакимиятенә башкарма органы яисә жирле үзидарә органы вәкаләтле затка жирләрдән файдалану һәм территорияләрдән, мэдәни мирас объектлары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен аерып алу, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләүне билгеләү турындагы таләпне жиберә.

9. Әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп кәргән очракта, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның гамәлдә булуын билгеләү, үзгәртү яисә туктату

турында, мэдэни мирас объекты территориясе чиклэре турында йә әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган жирләрден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен нигезләрне ачыкланган көннән алып, вәкаләтле зат, мондый таләп нигезендә аларны төгәлләштерү юлы белән, жирләрден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне тәмин итәргә тиеш. Шул ук вакытта әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп нигезендә аларны төгәлләштерү максатларында жирләрден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр раслау таләп ителми.

10. Территорияләрдән, мэдэни мирас объектары территорияләреннән, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән, региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен чагылдыру, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү максатларында әлеге статьяның 9 өлеше нигезендә жирләрден файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен төгәлләштерү чоры әлеге статьяның 8 өлешендә каралган таләп кәргән көннән алып, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның, мэдэни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында йә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен әлеге статьяның 2 өлешендәге 3 - 5 пунктларында каралган нигезләмәләр ачыкланган көннән алып алты айдан артмаска тиеш.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр

20 статья. Территориаль зоналар чикләре турында мәгълүматны күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территориаль зоналар чикләре турында күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрына белешмәләр кертү кагыйдәләре "Күчемсез милекне дәүләт теркәве турында" 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 32, 34 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән чикләре күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып билгеләнгән территориаль зоналар билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчемсез мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдә хаталар исәпкә алынмый.

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КРАСНОСЕЛЬСКИЙ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОСТАВЫНА КЕРӘ ТОРГАН
БЕРЕЗОВКА ПОСЕЛОГЫНЫҢ**

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ
ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

2 том

**ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ**

2022 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ДОКУМЕНТЛАРЫНЫҢ СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Красносельский авыл жирлеге составына керә торган «Березовка п.» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең документлар составына керә:

1. Текст өлеше түбәндәге составта:

Кереш

- 1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

- 2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

2. График өлеше түбәндәге составта:

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

- Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

ЭЧТӨЛЕК

II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ	27
VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары	27
21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	27
22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре	29
23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.....	29
III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.....	30
IX БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары	30
24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы	30
25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары	32
25.1. Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре	32
25.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)	34
25.3. Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)	37
25.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зоналары шәһәр төзелеше регламенты (ОД).....	40
25.5. Транспорт инфраструктурасы зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Т)	44
25.6. Инженерлык инфраструктурасы зоналары шәһәр төзелеше регламенты (И)	45
25.7. V класс куркынычлы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)	46
25.8. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС)	47
26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр.	49
27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр	50
28 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре	50
III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	51
29 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	51
29.1. Гомуми нигезләмәләр	51
29.2. Су белән тәэмин итү чыганаclarын саклауның санитар зоналары	53
29.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары	54
29.4. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары	56
29.5. Элемтә линияләренең һәм корымаларының сак зоналары	57
29.6. Газ бүлү челтәрләренең сак зоналары	59
29.7. Аэродром яны территорияләре.....	60
29.8. Читләштерелгән полосалар һәм автомобиль юлларының юл буе полосалары	60
30 статья. Махсус сакланучы табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	61
31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	61
IV БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен территориаль мөмкин булган максималь күләменең исәп-хисап күрсәткечләре	61

II КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары.

21 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Күрсәтелгән картада территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре сурәтләнгән - территориаль зона төре индексы һәм билгеләнгән территориаль зона номеры.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясындагы 1 Томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Әлеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналарның һәр төре өчен шәһәр төзелешен регламенты билгеләнә, ул бер төрнең билгеләнгән барлык территориаль зоналарына карата гамәлдә була.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территориаль зона төре индексы	Территориаль зона төре исеме
Ж1	Индивидуаль торак төзелешен зонасы (Ж1)
Ж2	Аз катлы күпфатирлы торак төзелешен зонасы (Ж2)
ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы (ОД)
Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
П4	V класс куркынычлы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4)
КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы (КС)

Әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемемен яисә индексин билгеләү өчен куллану бертөрле мәгънәгә ия.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зона исеме түгәрәк жәяләр эчендә төзелгән территориаль зона төре индексин һәм билгеләнгән территориаль зона номерларын үз эченә алган территориаль зона төре исемеменнән тора.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренә индексина туры килә. Территория зоналарына карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелешен регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территориаль зона исеме	Зонаның урнашкан урыны
1-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелешен зонасы (Ж1) №1-1	Березовка п.
1-2	Ж2	Аз катлы күпфатирлы торак төзелешен зонасы (Ж1) №1-2	Березовка п.
1-3	ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы (ОД) №1-3	Березовка п.
1-4	Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т) №1-4	Березовка п.
1-5	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И) №1-5	Березовка п.
1-6	П4	V класс куркынычлы житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4) №1-6	Березовка п.
1-7	КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы (КС) №7-7	Березовка п.

Территория зонасын билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемемен яисә номерын куллану бертигез әһәмиятле.

4. Билгелэнгэн территорияль зоналарның чикләре бер яки аннан да күбрәк чикләр контурларыннан торырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс һәм территорияль зона номеры булган территорияль зоналарның чикләре контурлары бер күпконтурлы территорияль зонага керә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс булган территорияль зоналарның чикләре, әмма территорияль зоналарның төрле номерлары бер төрдәге төрле территорияль зоналарга керә.

5. Мәжбүри тәртиптә чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгелэнгән территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр;

- шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;

- барлык жир кишәрлегенә карата билгелэнгән территория зонасы регламенты нигезендә жирләрдән (жир кишәрлегенән яисә аның өлешеннән) фактта яисә планлаштырып файдалану территорияләре.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

Индекссы	Исеме
ЛО	Линия объектларын урнаштыру өчен билгелэнгән жир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдалану территорияләре

2) Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

Индекссы	Исеме
ЛФ	Урман фонды жирләре
ВО	Жир өсте сулары белән капланган жирләр

3) Жирләрдән фактта файдалану территорияләре:

Индекссы	Исеме
Ж1-Ф	Ж1 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән факттагы файдалану территориясе

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территорияль зоналар булып тормый, әлеге жирләр һәм территорияләр чикләре турында белешмәләр эзерләнми һәм Бердәм дөүләт күчемсез мөлкәт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр билгеләнә, мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта. Мондый территорияләрнең чикләре бер яисә берничә территорияль зона чикләрендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Красносельский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә ачыкланмады, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәде.

22статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. ««Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырыла, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

2. Әлеге Томның 29 статьясының 29.1 өлеше нигезлэмәләренә ярашлы рәвештә, әлеге Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленәләр: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырылган, ориентир.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентир зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның яқынча чикләре жирлекнең генераль планын нигезләү материаллары составына керә торган генераль планы карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешен зоналаштыруны картадан алу мәгълүмати-белешмә характерда була. Территориянең махсус шартлары планлаштырылган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре хокук ияләре мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләреннән гамәлдә булуын суд тәртибендә дөгъваларга хокуклы.

2. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары, аларның характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми дип санала.

3. Күрсәтелгән Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән Картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларның, тарихи жирлекләр территорияләре чикләреннән урыны чагылдырыла.

23 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта итеп билгеләнгән территориаль зоналар чикләре урынының график тасвирламасы, Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасында әлеге чикләреннән характерлы нокталарының координаталары исемлеге булган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр тора.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасын эзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проекты эшләнү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы эзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр түбәндәгеләр рәвешендә бирелгән:

1) Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 2018 елның 23 ноябрәндәге 650 номерлы боерыгы белән расланган «Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус саклана торган табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнашу урынының график тасвирламасы формасы» нигезендә әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнең территориаль зоналары чикләре турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ;

2) территориаль зоналар чикләре турында белешмәләренә Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрына кергән өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар рәвешендә.

III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX. Шәһәр төзелеше регламентлары

24 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламентында, жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган һәм капитал төзелеш объектларын төзү һәм алга эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсәнеке кебек, жир кишәрлекләренен хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренен бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

3) функциональ зоналарны һәм аларның генераль план белән билгеләнгән планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

4) территориаль зоналар төрләрен;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус саклана торган табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачылган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары биләгән;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеш алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составында авыл хужалыгы жирләренен, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләренен һәм аеруча саклана торган табигать территорияләре жирләренен (дәвалау-савыктыру жирләреннән һәм курортлардан тыш) жирләре өчен урман фонды, жир кишәрлекләре өчен билгеләнмәгән.

6. Тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) жир кишәрлекләренен иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр;

4) шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта, территорияне коммунал, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәжәсенен исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенен исәп күрсәткечләре өстәмә рәвештә күрсәтелә.

7. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрән билгеләү һәр территорияль зонага карата мәжбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

8. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләрә жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрәнә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төр урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрән куллану рөхсәт ителми.

9. Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән бер төрән үзгәртү, әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрән үтәгән очракта, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

10. Дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчә төрләрә хокук ияләрә тарафыннан өстәмә рөхсәтләрдән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

11. Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрәнә рөхсәт бирү Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезендә әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

12. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрән үзгәртү турындагы карарлар мондый файдалануның башка төрәнә федераль законнар нигезендә кабул ителә.

13. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (уыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территорияль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләрә исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

14. Жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә Росреестрның 10.11.2020 № П/0412 (алга таба - Классификатор) боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрәннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләрә классификаторы нигезендә билгеләнә. Күрсәтелгән классификаторда рөхсәт ителгән файдалану төрләрә атамалары, аларның кодлары (санлы билгеләре) һәм жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрән тасвирлауны үз эченә ала. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрәнә текстлы исемә һәм аның коды (санлы билгеләнеше) бертөрлә мәгънәгә ия.

Территорияль зоналарның шәһәр төзелеше регламентларында индекслар һәм рөхсәт ителгән файдалану төрләрә атамалары китерелә. Классификатор нигезендә рөхсәт ителгән файдалану төрләрә тасвирламасы.

15. Жир кишәрлекләрәнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнәң, реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләрәнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә, шул исәптән аларның мәйданы;

2) катларның чик саны һәм биналарның, корылмаларның чик биеклегә;

3) жир кишәрлегә чикләрендә төзелеш алып баруның максималь проценты, ул жир кишәрлегенәң бөтен мәйданына төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар мәйданы нисбәтә буларак билгеләнә;

4) биналарны, төзелешләрне, корылмаларны мөмкин кадәр урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишәрлекләрә чикләреннән минималь чигенүләр.

16. Жир кишәрлекләрәнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәрә һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнәң, реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары кагыйдәләр, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары,

санитария кагыйдэләре тарафыннан иң чик параметрларга карата катгыйрак таләпләр каралмаган очрақларда кулланыла.

17. Жир кишәрлегенәң минималь күләменә (мәйданына) чикләүләр бер хокук иясе карамагындагы бер үк төрле рәхсәт ителгән файдалану төре булган катнаш жир кишәрлекләренә кагылмый.

18. Катларның чик саны бинаның жир өстендәге барлык катларын, мансардны да кертәп, шулай ук цоколь катны, әгәр цоколь катның каплам өсте планлаштыровка билгесе дәрәжәсеннән кимендә 2 метрга югарырак күтәрелсә, үз эченә ала.

18.1. Классификатор 6.8 коды белән рәхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачта) иң чик биеклегә билгеләнергә тиеш түгел.

19. Жир кишәрлеген төзүнең максималь проценты жир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның мәйданын, яссылыклы корылмалардан һәм жир кишәрлеге өслегендәге (объектның жир асты өлеше) капитал төзелеш объектларыннан тыш, исәпкә ала.

20. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бертөсле төрләре булган, әмма жир кишәрлекләренәң төрле чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре белән һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары белән һәм мондый күләмнәр һәм параметрларның катнашмалары булган ярдәмче зоналар билгеләнергә мөмкин.

25 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеш регламентлары

Шәһәр төзелеш регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренәң шәһәр төзелеш регламентының гамәли көче әлегә төрдәге барлык билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

25.1 Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның төп һәм шартлы рәхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рәхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен сайлап алу төп яки шартлы рәвештә рәхсәт ителгән күренешкә өстәмә рәвештә генә мөмкин, аны төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре, шулай ук рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре өчен жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рәхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеш регламентында рәхсәт ителгән файдалануның әлегә төрне Классификаторда тасвирлау нигезендә конкрет төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр өчен рәхсәт ителгән ярдәмче төрләре күрсәтелми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре; файдалануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп яисә шартлы рәхсәт ителгән төр кодлары, һәм ярдәмче төрләр өчен капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре коды	Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре исеме	Файдалануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп һәм шартлы рәхсәт ителгән төрләре кодлары	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
			катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	төзелешнең максималь проценты

1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13	билгеләнми	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	билгеләнми	билгеләнми
1.19	Печән чабу	1.8	0	билгеләнми
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	1.8	0	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4.5 м	20%
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	билгеләнми	билгеләнми
3.2.4	Тулай торақлар	3.5.2, 6.12	билгеләнми	билгеләнми
3.3	Көн күреш хезмәте	2.5; 2.6; 3.2.4	билгеләнми	билгеләнми
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	3.6.2	билгеләнми	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	билгеләнми	билгеләнми
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	билгеләнми	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмәт гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	билгеләнми
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү мәйданчыклары	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	билгеләнми
5.4	Аз үлчәмле суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	билгеләнми	билгеләнми

25.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Индивидуаль торак төзелеше зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Ж1 индекслы территорияль зоналарга кагыла.

Индивидуаль торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- индивидуаль торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән йорт яны жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортларны;

- блокланган торак йортларны;

- аз катлы торак йортларны (дүрт катка кадәр, мансардны да кертеп).

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торган, өстәп төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданнарның яшәвенә бәйле һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаган объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылык алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

2.1, 2.2 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре булган жир кишәрлекләрен төзегәндә (шул исәптән, бүлү яки бүлеп бирү юлы белән), урам фронты (узу юлы) буйлап жир кишәрлегенә минималь киңлегә 20 м да ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән –15 м да ким түгел.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен индивидуаль гаражларны урам (юл йөрү) ягыннан жир кишәрлеге чигендә урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен катларның иң чик саны һәм иң чик биеклегә төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклегә - яссы түбә башына кадәр 3,5 м, кык түбә очына кадәр 4,5 м.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны кабул итәргә кирәк:

- участок чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлы) –5 метрдан ким булмаган;

- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - 1 метрдан ким булмаган;

- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким булмаган.

Блокланган һәм аз катлы күпфатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны акабул итәргә кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлы) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;

- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат: кимендә 20 м (көнкүреш өзеклекләре);

- шул ук биналарның торак бүлмәләре тәрәзәләре белән озын яклары һәм арт яклары арасында - 10 метрдан да ким булмаган.

Гомуми файдаланудагы майданчыklar торак һәм жәмәгать биналарыннан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

- өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;

- автомобиль кую майданчыкларыннан - 10 м;

- спорт белән шөгылләнү өчен майданчыктан 10 метрдан 40 метрга кадәр;

- хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;

- калдыклар өчен контейнерлар булган майданчыклардан 20 м дан 100 м га кадәр.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, барлык ярдәмче корылмаларны урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Коймаларның максималъ биекlege 2.1, 2.2, 2.3 кодлы рөхсәт ителгән файдалану төрләрe өчен – 2 м, 2.1.1, 2.3 код белән – 1,5 м. Яшелчә бакчалары биләгән өлештә чиктәш участкалар арасындагы койма материаллары һәм типлары қояш яқтысын үткәрә торган челтәрсыман итеп қабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрe; жир кишәрлекләренең иң чик (минималъ һәм (яисә) максималъ) күләмнәрe һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрe һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биекlege	төзелешнең максималъ проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималъ чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрe					
2.1	Индивидуаль торак төзелешe өчен	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30 %	5/3
2.2	Шәхси ярдәмчe хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30 %	5/3
2.3	Блокланган торак төзелешe	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30 %	5/3
3.4.1	Амбулатор поликлина хезмәтe күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	10/ билгеләнми
3.8	Ижтимагыый идарә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.8.1	Дәүләт идарәсe	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләну өчен мәйданчыклар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылымалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.1	Урам-юл челтәрe	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрe					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелешe	мин. – 1500 макс. – билгеләнми	4 кат (мансардны кертеп)/20 м	60%	билгеләнми
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	билгеләнми/4 .5 м	билгеләнми	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

3.1.2	Коммуналь хезмэтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.1	Социаль хезмэт күрсәтү йортлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.4	Тулай торақлар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.3	Көнкүреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	2 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнми	2 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	2 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобильләр ремонтлау	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.1	Яшелчә бакчачылыгы алып бару	мин. – 300 макс. – 1500	0/0	0 %	билгеләнми
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. – 600 макс. – 1500	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмэләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урам һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы белән мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренә чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир һәм (яисә) жир кишәрлекләрен янадан бүлү юлы белән һәм майданы

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлегенә булмаганда төзелү;

- жир кишәрлеге ике һәм аннан да күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән барлыкка килсә;

- гамәлдәге күчөмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренең иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген төзү мөмкинлегенә булмаганда.

25.3. Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)

Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Ж2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләгән Ж2 индекслы территорияль зоналарга кагыла.

Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- аз катлы торак йортларны (дүрт катка кадәр, мансардны да кертеп);
- блокланган торак йортларны;
- йорт яны жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортларны.

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым торган, өстәп төзелгән яисә кушып төзелгән объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданнарның яшәвенә бәйле һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамаган объектларны урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре булган жир кишәрлекләрен төзегәндә (шул исәптән, бүлү яки бүлеп бирү юлы белән), урам фронты (узу юлы) буйлап жир кишәрлегенә минималь киңлегә 20 метрдан да ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән – 15 м дан да ким түгел.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен индивидуаль гаражларны урам (юл йөрү) ягыннан жир кишәрлегә чигендә урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен катларның иң чик саны һәм иң чик биеклегә төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максимал биеклегә - яссы түбә башына кадәр 3,5 м, кыек түбә очына кадәр 4,5 м.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны кабул итәргә кирәк:

- участок чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлы) – 5 метрдан ким булмаган;
- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - 1 метрдан ким булмаган;
- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына кадәр ара (кое) - 25 метрдан да ким булмаган.

Блокланган һәм аз катлы күпфатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыкларны алырга кирәк:

- участокның чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлы) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;
- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;
- 4 кат: кимендә 20 м (көнкүреш өзеклекләре);
- шул ук биналарның торак бүлмәләре тәрәзәләре белән озын яклары һәм арт яклары арасында - 10 метрдан да ким булмаган.

Гомуми файдаланудагы майданчыklar торак һәм жәмәгать биналарыннан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;
- өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;
- автомобиль кую майданчыкларыннан - 10 м;
- спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыктан 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;
- калдыклар өчен контейнерлар булган майданчыклардан 20 м дан 100 м га кадәр.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, барлык ярдәмче корылмаларны урамнар ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Коймаларның максималь биекlege 2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен – инсоляцияне исәпкә алып 2 м, 2.1.1, 2.3 кодлары белән - 1,5 м. Яшелчә бакчалары биләгән өлештә чиктәш участоклар арасындагы койма материаллары һәм типлары қояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман итеп қабул ителә.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, барлык ярдәмче корылмаларны урамнар яғыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биекlege	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләренән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	мин. – 500 макс. – билгеләнми	4 кат (мансардны кертеп)/20 м	60 %	билгеләнми
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30 %	5/3
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	1 кат/4.5 м	билгеләнми	билгеләнми
3.4.1	Амбулатор поликлина хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	10/ билгеләнми
3.8	Иҗтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30%	5/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30%	5/3

2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнми	8 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.4	Тулай тораклар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.3	Көнкүреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.7.2	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнми	2 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	2 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобильләр ремонтлау	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
13.1	Яшелчә бакчачылыгы алып бару	мин. – 300 макс. – 1500	0/0	0 %	билгеләнми
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. – 600 макс. – 1500	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урам һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы белән мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлегә Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренен чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм мәйданы жир кишәрлекләренен иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлеге булмаганда төзелү;

- жир кишәрлеге ике һәм аннан да күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән төзелгәндә;

- гамәлдәге күчемсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренен иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген төзү мөмкинлеге булмаганда.

25.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зоналары шәһәр төзелеше регламенты (ОД)

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зоналары шәһәр төзелеше регламенты (ОД) элегә Кагыйдәләр билгеләгән ОД индекслы территорияль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, жәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешле, эшкуарлык эшчәнлеге объектлары, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, культ биналары объектлары, автомобиль транспорты стоянкалары, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданның тормыш эшчәнлеген тәмин итүгә бәйле башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокланган төзелешнең торак йортлары, күпфатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яки күпкатлы гаражлар кертелгә мөмкин.

2.1, 2.2 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре булган жир кишәрлекләрен төзегәндә (шул исәптән, бүлү яки бүлеп бирү юлы белән), урам фронты (узу юлы) буйлап жир кишәрлегенен минималь киңлеге 20 метрдан да ким булмашка тиеш, 2.3 коды белән – 15 м дан ким түгел.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен индивидуаль гаражларны урам (юл йөрү) ягыннан жир кишәрлеге чигендә урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен катларның иң чик саны һәм иң чик биеклегенә төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклегенә - яссы түбә башына кадәр 3,5 м, кыек түбә очына кадәр 4,5 м.

Биналар арасындагы минималь ераклык:

- мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

- кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр стационарлы дөвалау учреждениеләре өчен - 30 м;

- стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м;

Индивидуаль торак төзелеш өчен түбәндәге ераклыктарны кабул итәргә кирәк:

- участок чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлы) – 5 метрдан ким булмаган;

- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - 1 метрдан ким булмаган;

- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше участка урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;

- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, бәдрәфтән су белән тәмин итү чыганагына кадәр ара (көе) - 25 метрдан да ким булмаган.

Блокланган һәм аз катлы күпфатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны алырга кирәк:

- участокның чигенән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлы) - 2.3 коды өчен кимендә 5 метр;
- 2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;
- 4 кат: кимендә 20 м (көнкүреш өзеклекләре);
- шул ук биналарның торак бүлмәләре тәрәзәләре белән озын яклары һәм арт яклары арасында - 10 метрдан да ким булмаган.

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм жәмәгать биналарыннан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен майданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;
- өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;
- автомобиль кую майданчыктарыннан - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыктан 10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен майданчыктан - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлар булган майданчыктардан 20 м дан 100 м га кадәр.

Коймаларның максималь биекlege 2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен – инсоляцияне исәпкә алып 2 м, 2.1.1, 2.3 кодлары белән - 1,5 м. Яшелчә бакчалары биләгән өлештә чиктәш участоклар арасындагы койма материаллары һәм типлары қояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман итеп кабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биекlege	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	1 кат/4.5 м	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.3	Элемент хезмәтләре күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.4	Тулай тораклар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.3	Көнкүреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	10/билгеләнми
3.5.2	Среднее и высшее профессиональное образование	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	10/билгеләнми

3.6.1	Мэдэни-ял итү эшчэнлеге объектлары	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.7	Дини файдалану	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.7.1	Дини йолаларны гамэлгэ ашыру	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.7.2	Дини идарэ һәм мэгариф	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.8	Ижтимагый идарэ	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.8.1	Дәүләт идарәсе	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.8.2	Вәкилләкләр эшчэнлеге	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
4.1	Эшлекле идарэ	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
4.4	Кибетләр	билгелэнми	3 кат/ билгеләнми	билгелэнми	билгелэнми
4.5	Банк һәм иминият эшчэнлеге	билгелэнми	2 кат/ билгеләнми	билгелэнми	билгелэнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгелэнми	3 кат/ билгеләнми	билгелэнми	билгелэнми
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгелэнми	5 кат/ билгеләнми	билгелэнми	билгелэнми
4.8.1	Күнел ачу чаралары	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгьльләнүне тээмин итү	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
5.1.3	Спорт белән шөгьльләнү өчен майданчыклар	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
9.3	Тарихи-мэдэни эшчэнлек	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
11.3	Гидротехник корьлмалар	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
12.0	Гомуми файдалану жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми	билгелэнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30%	5/3
2.1.1	Аз катлы күпфатирлы торак төзелеше	мин. – 500 макс. – билгеләнми	4 кат (мансардны кертеп)/20 м	60 %	билгеләнми
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт янындагы жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30%	5/3
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – 5000	3 кат/10 м	30 %	5/3
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнми	8 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	1 кат/4.5 м	билгеләнми	билгеләнми

3.2.1	Социаль хезмэт күрсәтү йортлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күчел ачу үзәкләре (комплекслар)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмэт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.2	Юл ялын тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобильләр ремонтлау	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.5	Су спорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2.2	Пассажи́рлар йөртүгә хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт стоянкалары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.4	Һава транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.0	Оборонаны һәм куркынычсызлыкны тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урам һәм башка якларыннан чигенү күрсәткечләре китерелә.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренә чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- жир кишәрлеге хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жир һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген жирлектә формалаштыру мөмкинлеге булмаганда төзелү;

- жир кишәрлеге ике һәм аннан да күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән төзелгәндә;

- гамәлдәге күчәмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм майданы жир кишәрлекләренә иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеген төзү мөмкинлеге булмаганда.

25.5. Транспорт инфраструктурасы зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Т)

Транспорт инфраструктурасы зоналары шәһәр төзелеше регламенты (Т) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән Т индекслы территорияль зоналарга кагыла.

Транспорт инфраструктурасы зоналары транспорт инфраструктурасы объектларын, шул исәптән кешеләрне яисә йөкләрне ташу йә матдәләрне тапшыру өчен кулланыла торган төрле төр юл элементларын һәм корымаларын, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренә иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләренән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.4	Күчмә торак	билгеләнми	билгеләнми	0 %	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	1 кат/4.5 м	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәтү	билгеләнми	5 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.2	Юл ялын тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобильләр ремонтлау	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
7.1.1	Тимер юллар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.1.2	Тимер юл ташуларына хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт стоянкалары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.4	Һава транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылымалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмәләр.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

25.6. Инженерлык инфраструктурасы зоналары шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналары шәһәр төзелеше регламенты (И) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән И индекслы территориаль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылымаларны һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	1 кат/4.5 м	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмәт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.4	Һава транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмәләр.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

25.7. V класс куркынычлы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)

V класс куркынычлы житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән П4 индекслы территориаль зоналарга кагыла.

Житештерү зонасы житештерү объектларын эйләнә-тирә мохиткә, склад объектларына төрле йогынты нормативлары белән урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеге күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	4,5 м/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

6.3	Жиңел сәнэгать	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.6	Төзелеш сәнэгате	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Склад	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9.1	Склад майданчыклары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корымалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.6	Жәмәгәть туклануы	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмәләр.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

25.8. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС)

Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС) әлеге Кагыйдәләр билгеләгән КС индекслы территорияль зоналарга кагыла.

Коммуналь-склад зоналары коммуналь инфраструктура объектларын урнаштыру, склад объектларын, торақ-коммуналь хужалык объектларын, транспорт объектларын, күпләп сату объектларын урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләрененң иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Исеме	жир кишәрлеген күләме, кв.м	катларның саны/ төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләрененң минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	макс.- 10	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
2.7.1	Автотранспортны саклау	билгеләнми	4,5 м/ билге	билгеләнми	билгеләнми

			ләнми		
3.1	Коммуналь хезмэт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.1	Коммуналь хезмэт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче оешмаларның административ биналары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.3	Көнкуреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендә һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлек тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.3	Базарлар *)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнми	2 кат/билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	3 кат/ билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Хезмэт гаражлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.3	Автомобиль мойкалары	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнми	2 кат/10 м	билгеләнми	билгеләнми
6.3	Жиңел сәнәгать	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Склад	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9.1	Склад мәйданчыклары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлегә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт стоянкалары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корымалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
1.13	Балык үрчетү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	10/билгеләнми
4.9.1.2	Юл ялын тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.4	Спорт белән шөгыйльләнү өчен жиһазландырылган мәйданчыклар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.5	Су спорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
5.1.6	Авиация спорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

5.4	Кече үлчәмле суднолар өчен причаллар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.4	Һава транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.6	Урамнан тыш транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

Искәрмәләр.

*) Төзелеш материаллары, автозапчастьләр, техника, жиһазлар, башка сәнәгать товарларын сату буенча махсулаштырылган базарлар.

«билгеләнми» шартлы кыскартуы мәгънәсе билгеләнмәгән параметрлар билгеләнде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның IX бүлегендәге 25 статьясы, 25.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

ЛО – линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән жир кишәрлекләре.

ТОП - гомуми файдаланудагы территорияләр.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (федераль һәм региональ әһәмиятле гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

27 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

ЛФ – урман фонды жирләре.

ВО – өслек сулары белән капланган жирләр.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

Урман фонды жирләрә составыннан жирләрәннән яисә жир кишәрлекләрәннән файдалану чикләрәндә урман фонды жирләрә урнашкан урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән урман мөнәсәбәтләрә өлкәсендәгә федераль һәм региональ законнар нигезендә билгеләнә.

Өске сулар белән капланган жирләрән файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә вәкаләтлә башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләрәнә торак пунктлар чикләрәннән читгә урнашкан чәчүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, күпсәллык үсентеләр (бакчалар, виноградлыклар һәм башкалар) биләгән жирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләрә кулланылышта өстенлекләрә ия һәм аерым сакланырга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләрә гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчачылык алып бару территориясе чикләрәнә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча жир кишәрлегендә гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

СХ индексы тарафыннан билгеләнгән авыл хужалыгы жирләрәнә жирләрә составына шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы билгеләнешендәгә авыл хужалыгы билгеләнешендәгә жир асты юллары, саклагыч урман утыртмалары, жирләрә тискәрә йогынтыдан яклау функцияләрән башкаручы агач-куак үсентеләрә биләгән башка жирләр кертеләргә мөмкин.

28 статья. Жирләрән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләрә

Территориаль планлаштыру документлары нигезендә шәһәр төзелешә регламентлары һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналары билгеләнәргә тиеш булган территорияләр шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында чагылдырылырга тиеш, әмма әлегә территорияләр өчен гәмәлдәгә законнар таләпләрә нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Мондый территорияләрә билгеләү өчен жирләрән (жир кишәрлегә яисә аның өлешә) фактта яисә планлаштырып файдалану территориясә төшенчәсә кулланыла.

Жир кишәрлегә өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территориясә - жир кишәрлегенә зур булмаган өлешен биләгән территория (шул исәптән икә яки аннан да аерымланган кишәрлектән торган бердәм жир кишәрлегә), ул фактта кулланыла яисә тегә яки бу территорияль зонаның шәһәр төзелешә регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла, ул бөтен жир кишәрлегенә яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлегенә бер генә территорияль зонага каравы турында законнар таләпләрә нигезендә, территорияль зона жир кишәрлегенә бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Жир кишәрлегә өлешеннән фактта яисә планлаштырылган файдалануга туры килә торган территорияль зонаның шәһәр төзелешә регламенты, жир кишәрлекләрәнә рәхсәт ителгән төрләрә, жир кишәрлекләрәнә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рәхсәт ителгән төзелешнә иң чик параметрлары туры килмәгәнгә, жир кишәрлегенә калган (зуррак) өлешендә капитал төзелеш объектларын реконструкцияләрәгә бәйлә рәвештә, бөтен жир кишәрлегенә таратыла алмый.

Жир кишәрлегә өлешен фактта яисә планлаштырып куллану территорияләрә территорияль зонаның хокукый статусына ия түгел. Әлегә территорияләрнә чикләрә, шулай ук территорияләрән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләрә ориентировка рәвешендә була һәм тиешлә функциональ зоналар һәм зоналар чикләрә нигезендә жирлекнә генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелешә зонасы карталарында чагылдырыла.

Әлегә территорияләрә шәһәр төзелешә зоналаштыру карталарында билгеләү өчен жир кишәрлегенә фактта файдаланган очракта, «-Ф» индексы белән яисә жир кишәрлегә өлешен планлаштырган файдалану очрагында, «-П» индексы белән тулыландырылган жир кишәрлегә өлешен фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияль зонасы индексы кулланыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында жирләрән факттагы һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәгә территорияләр төрләрә күрсәтелдә:

Ж1-Ф - Ж1 зонасы регламенты нигезендә жирләрден фактта файдалану территориясе.

Гамәлдәге кануннар нигезендә, жирләрнең хокукый статусы көйләнмәгән территорияләр, әгәр алар кешеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудырмаса, чикләнмәгән озак гамәлдә була ала. Жир кишәрлеге өлешләрән фактта яисә планлаштырылган файдалану территориясендә капитал төзелешнең булган объектларын яңа төзелешкә яисә реконструкциялүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлеген ызанлау (бүлү яки бүлеп бирү) үткәрергә һәм территориядән фактта файдалануга яисә планлаштырыла торган территориянең чикләрән билгеләү өлешендә әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертергә кирәк.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында жирләрден фактта файдалану территориясе буларак шулай ук урман фонды жирләрдендә яисә махсус саклана торган территорияләрдә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләре дә чагылдырылырга мөмкин.

III БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

29 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

29.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә, жир асты байлыклары турындагы законнарда, һава һәм су законнары белән башкасы каралмаган булса, жир өстендә һәм астында булган бир нәрсәгә кагыла торган жир кишәрлекләреннән файдалануга чикләүләр билгеләнә, мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчәмсез мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны чикли яисә тыя һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрән гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләреннән файдалануны чикли яисә тыя.

2) Билгеләнергә мөмкин булган махсус шартлары булган территориянең зоналар төрләрән тулы исемлеге Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында.

3) Федераль законнар нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү бары тик чикләрән федераль законнар таләпләре нигезендә рәсми билгеләнгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә була. Жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләрәнә кертелмәгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләмнәрән һәм (яисә) чикләрән билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлегә Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- билгеләүгә планлаштырылучы зоналар - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле чикләренә билгеләүнең беркетелгән күләмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) билгеләнгән зоналар;

- ориентлашу - Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган зоналар, алар законнар нигезендә билгеләнергә тиеш, әмма чикләре билгеләүнең теркәлгән күләмнәре һәм бер урынлы кагыйдәләре (критерийлары) юк; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик ориентир күләмнәре генә билгеләнгән, мондый зоналар чикләре билгеләнгән очракта, әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясау дәрәжәсен исәпләүләр һәм (яисә) натураль үлчәүләр үткөрү юлы белән аныкланырга тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

5) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук гамәлдәге объектларга карата территориядән файдалануның махсус шартлары булган, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе норматив хокукый актларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен билгеләү буенча беркетелгән күләмнәре һәм бер мәгънәле кагыйдәләр урнаштырылырга мөмкин.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбаүткәргечләр, элемент линияләре), автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырган очракта, әлегә чикләр рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан территориянең махсус шартлары булган аерым шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен аерып алу әлегә зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълүмат-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләнгән планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориясенә махсус шартлары булган зоналарның тулысынча яисә өлешчә ориентировка чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре әлегә зоналарда жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне суд тәртибендә дөгъва кылырга хокукы.

6) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган ориентлашу зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якынча ориентир характерына ия һәм жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, территориядән шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында файдалануның махсус шартлары булган зоналарның ориентлашу чикләре алынган очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

Ориентир зоналарга предприятиеләренә, корылмаларның һәм башка объектларның федераль законнар таләпләре нигезендә билгеләнмәгән санитар-яклау зоналары, су белән тәэмин итү чыганакларын саклауны икенче һәм өченче пояслары зоналары, су басу һәм су күтәрелү зоналары, радиотехник объектны тапшыручы чикләүләр зоналары, алар өчен федераль законнар нигезендә зоналарның күләмнәре исәпләүләр һәм (яисә) табигый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиешле территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм ярдәмче зоналарның башка төрләре керә.

7) «Красносельский авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның түбәндәге төрләре билгеләнде яисә урнаштырылырга тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганаклары санитар саклау зоналары;

- су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе яклау полосалары;

- электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

- линияләренә һәм элемент корылмаларының сак зоналары;

- газ бүлү челтәрләренә сак зоналары;

- аэродром яны территорияләре;

- бүленгән полосалар һәм автомобиль юлларының юл буе полосалары.

29.2. Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары

Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПиН 2.1.4.1110-02 «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләренә санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганаклары санитария саклау зоналарына (алга таба - ЗСО) ия. Санитария саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су китерә торган каналының майданчыкларын үз эченә ала. Су белән тәмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын файдаланганда 30 м һәм жир асты суларын житәрлек якланмаган очракта 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә биек кәүсәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСОның беренче поясыннан читтә урнашкан якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына яки чистарту корылмаларының жирле станцияләренә агып төшүче суларны канализация белән жиһазландырылган булырга тиеш.

Икенче һәм өченче пояслары (чикләүләр поясы) су белән тәмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

Су белән тәмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитар саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйле яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территорияль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); эштә кулланылган суларны жир асты бушлыкларына тутыру һәм жир асты байлыкларын эшкәртүдән барлыкка килгән каты калдыкларны жир астында туплау; химик пычрату куркынычын тудыра торган ГСМ, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар, сәнэгать калдык суларын туплагычларын, жир асты суларын, шламасакагычлар һәм башка объектлар складлары урнаштыру. Санитар саклау зонасының өченче поясы чикләрендә мондый объектларны бары тик сакланган жир асты суларын файдаланганда гына урнаштыру, су китерә торган горизонтны пычранудан яклау буенча махсус чаралар башкарылган шартта, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булган очракта гына рөхсәт ителә.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә тыела: жир асты суларын микроб пычратуы куркынычы тудыра торган зиратларны, үлэт базларын, ассенизация кырларын, фильтрация кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү.

29.3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр биек саклау полосалары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр биек линиясенә тоташкан һәм аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын һәм суларын ярлыландыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт. Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр биек яклау полосалары билгеләнә.

Торак пунктлар территорияләреннән читтә елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның һәм аларның яр биек яклау полосаларының су саклау зоналары киңлегенә тиешле яр линиясеннән билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлегенә елгалар яисә инешләр өчен аларның чишмә башыннан түбәндәгә озынлыкларына карап билгеләнә:

– 10 километрга кадәр - яр сызыгынан 50 м күләмендә;

- 10 километрдан алып 50 километрга кадәр - 100 м күләмдә;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м күләмдә.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

- туфракның уңдырышлылығын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану;
- зиратларны, үлэт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү урыннарын, химик, шартлаткыч, токсик, агулы матдәләрне, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру;

- зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;
- автомобильләргә ягулык салу станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын урнаштыру (портлар, суднолар төзү һәм суднолар ремонтлау оешмалары, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләрен үтәгән очракта, автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары урнаштырылган очрактардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләрен урнаштыру, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру;

- пестицидлар һәм агрохимикатлар өчен махсуслаштырылган саклагычлар урнаштыру, пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

- агым суларны, шул исәптән дренаж суларны агызу;

- гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару ("Жир асты байлыктары турында" 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы РФ Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә тау бүлемтекләренәң жир асты байлыктары һәм (яисә) геологик бүлеп бирүләр турында РФ кануннары нигезендә аларга бирелгән чикләрдә гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыктарынан файдаланучылар тарафыннан гамәлгә ашырылган очрактардан тыш).

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннарга ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектка, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлығын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм басудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла:

- үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

- агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чыгару өчен корылмалар һәм системалар), әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса;

- агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен аларны чистартуны әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тәмин итә торган локаль чистарту корылмалары;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәргән торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) корылмалары һәм системалары.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек яисә дача берләшмәләре территорияләренә карата, аларны мондый корылмалар белән

жиһазландырган һәм (яисә) үзәкләштерелгән системаларга тоташтырган мизгелгә кадәр, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.

Яр буге яклау полосасының киңлегә су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен яисә 0° авышу өчен 30 м, 3° кадәр авышлык өчен 40 м һәм 3° һәм артыграк авышлыкка 50 м тәшкил итә.

Чишмә башыннан алып тамагына кадәр 10 км дан да кимрәк булмаган елга, инеш өчен су саклау зонасы яр буге яклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмдә билгеләнә.

Яр буге яклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;
- юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру;
- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр буге линиясә буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буге полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектарының яр буге полосасының киңлегә 20 метр тәшкил итә, озынлыгы чишмәдән алып, 10 километрдан да артмаган каналларның, шулай ук елгаларның һәм инешләренең яр буге полосаларынан тыш. Су каналларының, шулай ук елгаларның һәм инешләренең яр буге полосасының киңлегә, чишмә башыннан алып ун километрдан да артмаган инешләренең озынлыгы 5 метр тәшкил итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр буге полосалары чагылдырылмый.

Һәр гражданин алар янында йөрү һәм булу өчен гомуми файдаланудагы су объектарының яр буге полосасынан (механик транспорт чараларынан файдаланмыйча), шул исәптән һавәскәр һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларын причал ясау өчен файдаланырга хокуклы.

Яр буге полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

29.4. Электр челтәре хужалыгы объектарының сак зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектарының сак зоналары «Электр челтәре хужалыклары объектарының сак зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Электр үткәргечләренең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир һәм һава пространствосы участогы өслегә өлеше (электр үткәргечләренең һава линияләре терекләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә, иң кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенә ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән аларның түбәндәге ераклыктагы урыннарында урнашкан:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ кадәр - 10 м;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Жир асты электр тапшыру кабельле линияләре буйлап саклау зонасы жир асты байлыклары кишәрлегә өслегенә аның астында урнашкан өлеше (электр үткәргечләренең кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) рәвешендә, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенә ике ягында да күчә торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә билгеләнә.

Сак зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының имин эшен бозарга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләрне гамәлгә ашыру тыела, шул исәптән аларның зарарлануына яки юк ителүенә китерергә, һәм (яисә) гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яисә юридик затларның мөлкәтенә зыян китерүгә, шулай ук экологик зыян салуга һәм янгынар барлыкка килүгә китерергә. Аерым алганда, тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән керү һәм керү юллары чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук теләсә нинди эшләр башкарырга һәм электр челтәре хужалыгы объектларына керүгә комачауларга мөмкин булган, мондый керү өчен кирәкле юл һәм керү юлларын булдырмыйча, корылмалар төзәргә;

- чүплекләр урнаштырырга;

- жимерү механизмнары белән эш итәргә, 5 тоннадан артык авырлыкларны ташларга, зәһәр һәм коррозияләүче матдәләр һәм ягулык-майлау материалларын (жир асты электр тапшыру линияләренең саклау зоналарында) түгүне һәм агызуны башкарырга.

1000 вольттан артык көчәнеше электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналарында, шулай ук түбәндәгеләр тыела:

- теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары саклагычларын тупларга яисә урнаштырырга;

- балалар һәм спорт мәйданчыкларын, стадионнарны, базарларны, сәүдә нокталарын, кыр станнарын, терлекләр өчен урыннар, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар стоянкаларын урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне (электр тапшыруының һава зоналарында) башкару белән мәшгуль булмаган кешеләр күп жыела торган теләсә нинди чаралар үткәргә;

- теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары саклагычларын тупларга яисә урнаштырырга.

Саклау зоналары чикләрендә челтәр оешмасының язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйлә;

- агач һәм куаклар утырту һәм кисү;

- йөк төялгән яисә йөксез юл өстеннән 4,5 метрдан артык гомуми биеклеккә ия машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линияләренең саклау зоналарында);

- 4 м дан артык биеклектәге авыл хужалыгы машиналарын һәм жиһазларны кулланып авыл хужалыгы кыр эшләрен башкару.

29.5. Элемтә линияләренең һәм корылмаларының сак зоналары

Элемтә линияләренең һәм корылмаларының сак зоналары, алардан файдалану режимы Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 1995 елның 09 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган элемтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә:

- урмансыз кишәрлекләрдә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабель һәм һава элемтә линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - әлегә линияләр буйлап жир асты элемтә кабеле трассасыннан яисә элемтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең иң чик үткәргечләреннән параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә һәр яктан кимендә 2 метр ераклыкта;

- суднолар йөри торган һәм сал агыза торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша чыкканда, диңгез кабель элемтә линияләре өчен һәм элемтә кабеле өчен - су өслегеннән алып су төбенә кадәр бөтен тирәнлектә су пространствосы кишәрлекләре рәвешендә, һәр яктан диңгез кабеле трассасыннан 0,25 диңгез миль ераклыгындагы параллель ясылыклар белән билгеләнгән су өсте өслегеннән алып һәр яктан 100 метр ераклыкта, елга, күл, сусаклагыч һәм каналлар (арыклар) аша күчкәндә, кабель трассасыннан;

-элементтөнөң кабельле сызыкларында жир өсте һәм жир асты хезмэт күрсәтелми торган көчәйтү һәм тернәкләндерү пунктлары өчен - көчәйтү һәм регенерацион пунктлар урнаштыру үзегеннән яисә аларның күтәртелгән чигеннән кимендә 3 метрга һәм жиргә тоташтыру контурларыннан кимендә 2 метрга ким булмаган йомык сызык белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә.

Элемент линиясенә яки радиофикация линиясенә сак зонасында грунтны казу белән бәйлә бөтен төр эшләрне житештерүгә (0,3 метрдан артык булмаган тирәнлеккә сукалаудан тыш) юридик яисә физик затка караган жир кишәрлегендә заказчы (төзүче) тарафыннан аның буйсынуындагы әлегә элемент линиясә яисә радиофикация линиясә урнашкан предприятиедән язма ризалык алынырга тиеш.

Элемент линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларында саклау зоналарының жир майданы, Россия Федерациясә жир законнары нигезендә, юридик һәм физик затлар тарафыннан, Карарда билгеләнгән һәм элемент линияләренә һәм радиофикация линияләренә сакланышын тәмин итә торган чикләүләренә исәпкә алып, файдаланыла.

Аларга буйсынулы элемент һәм радиофикация линиясә урнашкан предприятиеләргә сак зоналарында рөхсәт ителә:

а) жир милекчеләре (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килешенгән шартларда элемент һәм радиофикация линияләрен эксплуатацияхезмәте күрсәтү өчен кирәкле юлларны, подъездларны, күперләрен һәм башка корылмаларны үз исәбенә урнаштырырга, алар бу предприятиеләргә элемент корылмаларын эксплуатацияләү өчен шартлар тәмин итүдән баш тартырга хокуклы түгел;

б) элемент линияләрен һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар, траншеялар һәм котлованнар казу, алга таба аларны күмү белән;

в) аварияләр вакытында урман массивлары аша узучы элемент линияләрендә һәм радиофикация линияләрендә, бу линияләр янындагы урыннарда аерым агачларны, аннары билгеләнгән тәртиптә урман кисү билетлары (ордерлар) бирү һәм кисү калдыкларыннан кисү урыннарын чистарту юлы белән кисү.

Сак зоналары чикләрендә элемент линияләрен яки радиофикация линияләрен эксплуатацияләүче предприятиеләр вәкилләренә язма ризалыгыннан башка тыела:

а) төрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, жир казу механизмнары (ком барханнары зоналарынан тыш) белән грунт планировкасын һәм жир эшләрен башкарырга (0,3 метр тирәнлектәгә сөрүдән тыш);

б) скважиналарны бораулау, шурфлау, грунт пробаларын алу, шартлату эшләре башкару белән бәйлә геологик-төшерү, эзләү, геодезия һәм башка тикшеренү эшләрен башкарырга;

в) агач утырту, кыр станнары, терлек асрау, материаллар туплау, азык һәм ашламалар туплау, ут кабызу, ату урыннары оештыру;

г) автотранспорт, тракторлар һәм механизмнар узу юлларын һәм тукталышларын оештыру, һава элемент линияләре һәм радиофикация линияләре чыбыклары астында габарит булмаган йөк ташу, каналлар (арыklar) төзү, киртәләр урнаштыру һәм башка каршылыклар булдыру;

д) суднолар, барж һәм йөзүче краннар тукталышы өчен причаллар оештырырга, төяү-бушату, су асты-техник, төбне тирәнәйтү һәм жир түшәү эшләре башкарырга, балык промыселы участкалары бүлеп бирергә, балык, башка су хайваннары, шулай ук су төбендәгә үсемлекләренә тоту кораллары белән чыгарырга, суүткәргечләр оештырырга, колка һәм боз хәзерләргә причаллар оештырырга. Судноларга һәм башка йөзү чараларына якорьлар ташлау, аерым якорьлар, чылбырлар, лотлар, волокушлар һәм траллар белән узу тыела;

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләрен һәм электромагнит энергиясен чыгаручы һәм элемент линияләренә һәм радиофикация линияләренә куркыныч йогынты ясаучы башка объектларны төзү һәм реконструкцияләү;

ж) жир асты элемент линияләрен исәпкә алмыйча, жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне яклауны житештерергә.

Элемент линияләренә һәм радиофикация линияләренә, нормаль эшен боза торган төрле гамәлләр башкару тыела, аерым алганда:

а) алар карамагында бу линияләр һәм корылмалар булган предприятиеләр белән килештерү буенча заказчылар (төзүчеләр) тарафыннан элемент линияләре һәм корылмаларын, радиофикация линияләре һәм корылмаларын алдан чыгармыйча, элемент кабельләре салынган, һава элемент линияләре һәм радиофикация линияләре баганалары урнаштырылган, радиореле станцияләренән техник корылмалары, кабель тартмалары һәм бүлү тартмалары урнаштырылган биналарны һәм күперләргә сүтү һәм реконструкцияләү, коллекторларны, метрополитен тоннельләрен һәм тиер юлларны үзгәртеп корырга

б) жир асты кабель элемент линияләре трассаларын күмүне башкару, бу трассаларда вакытлы складлар, химик актив матдәләр агынтыларын, сәнәгать, көнкүреш һәм башка калдыклар өмнәрен урнаштыру, үлчәү, сигнал, кисәтү билгеләрен һәм телефон коеларын сындыру;

в) хезмәт күрсәтелми торган көчәйткеч һәм регенерация пунктларының (жир өсте һәм жир асты) һәм радиореле станцияләренән, телефон канализациясенән кабель коеларының, бүлү шкафларының һәм кабель тартмаларының ишекләрен һәм люкларын ачарга, шулай ук элемент линияләренән тоташырга (бу линияләргә хезмәт күрсәтүгә затлардан тыш);

г) техник персоналның ирекле керүенә комачаулап, элемент линияләрен коймаларга;

д) элемент хезмәтләреннән файдалану максатыннан абонент телефон линиясенә һәм радиофикация линиясенә үз белдегә белән тоташырга;

б) элемент һәм радиофикация корылмаларына зыян китерә торган башка гамәлләр кылу (һава линияләренән баганаларын һәм арматурасын бозу, чыбыкларны өзү, аларга чит предметларны элктәрү һәм башкалар).

29.6. Газ бүлү челтәрләренән сак зоналары

Газ белән тәмин итү системалары өчен Россия Федерациясә Хөкүмәтенән «Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында» 2000 елның 20 ноябрәндәгә 878 номерлы карары нигезендә түбәндәгә сак зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнән һәр ягынан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнән территория рәвешендә;

б) газүткәргеч трассаларын, үткәргеч ягынан 3 м һәм каршы яктан 2 м ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнән территория рәвешендә - газүткәргеч трассаларын билгеләргә, полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре буйлап бакыр чыбык кулланганда;

в) торбалар материалына бәйсез рәвештә мәңгә өзелгән йөкләрдә тышкы газүткәргечләр трассалары буйлап - газүткәргечнән һәр ягынан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнән территория рәвешендә;

г) аерым газ көйләү пунктлары тирәсендә - элгә объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнән территория рәвешендә. Биналарга кушып төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) суднолар йөри торган һәм сал агызу елгалары, күлләре, сусаклагычлар, каналлар аша газүткәргечләренән су асты күчешеннән - су өслегеннән су төбенә кадәр газүткәргечнән һәр ягынан 100 м ераклыкта торган параллель ясылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган авыларга газүткәргечләр трассалары буйлап - 6 метр киңлектәгә тарлавык рәвешендә, газүткәргечнән һәр ягынан 3 метр. Газүткәргечләренән жир өсте участоклары өчен агачлардан алып торба үткәргечкә кадәр ара газүткәргечне эксплуатацияләүнең бөтен срогы дэвамында агачларның биелгәннән ким булмака тиеш.

Газ бүлү челтәрләренән саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренән аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында чикләүләр (йөкләүләр) урнаштырыла:

а) торақ-граждан һәм житештерү билгеләнәшендәгә объектлар төзәргә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләрен, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләре белән автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча жимерергә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жимерүдән саклый торган яр буен ныгыту корылмаларын, су үткөрү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерергә;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренә башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмәргә һәм юкка чыгарырга;

д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;

е) саклау зоналарын киртәләргә һәм ябарга, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтү һәм газ бүлү челтәрләренә зарарлануларын бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) ут кабызырга һәм ут чыганаclarын урнаштырырга;

з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм механизмнар белән 0,3 метрдан артык тирәнлеккә баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртәргә;

и) газ көйләү пунктларының катод һәм дренаж саклау станцияләренә капкаларын һәм ишекләрен, жир асты коеларының люкларын ачарга, элементә, яктырту һәм телемеханика системалары чараларының электр белән тәмин ителүен кабызырга яисә сүндерергә;

к) терәкләргә һәм жир өсте газүткәргечләренә, газ бүлү челтәрләренә киртәләренә һәм биналарына чит предметлар, баскычлар куярга, беркетергә, бәйләргә, аларга менәргә;

л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлү челтәрләргә кушылырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, жир офыгын бозуга һәм 0,3 метрдан артык тирәнлеккә туфрак эшкәртүгә бәйле булмаган эшләр, эшләр башланганчы 3 эш көненнән дә ким булмаган очракта, газ бүлү челтәрләренә саклау зонасында жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан башкарыла. Газ бүлү челтәрләренә саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкәртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлегә газ бүлү челтәрләренә эксплуатацияләү оешмасына язмача рөхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла.

29.7. Аэродром яны территориясе

Березовка поселогы территориясе "Казан" эксперименталь авиация аэродромының аэродром яны территориясенә 6 ярдәмче зонасы чикләренә элгә.

Алтынчы ярдәмче зонасында кошларның жәлеп ителүенә һәм күпләп туплануына ярдәм итә торган объектларны урнаштыру тыела.

29.8. Автомобиль юлларының аеру полосалары һәм юл яны полосалары

Автомобиль юллары өчен, торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, юл буе полосалары куела.

Автомобиль юлының юл буе полосалары - ике яктан да автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосага якын һәм аларның чикләрендә юл хәрәкәте иминлегә таләпләрен, шулай ук автомобиль юлының үсеш перспективаларын исәпкә алып, реконструкцияләү, капитал ремонт, ремонтлау, аның сакланышы шартларын тәмин итү максатларында жир кишәрлекләреннән (жир кишәрлекләренә өлешләреннән) файдалануның аерым режимы куела торган территорияләр.

Автомобиль юлларының классына һәм (яки) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, һәр юл буе полосасының киңлегә түбәндәге күләмдә билгеләнә:

- I һәм II категорияле автомобиль юллары өчен-75 метр;
- III һәм IV категорияле автомобиль юллары өчен-50 метр;
- V категориядәге автомобиль юллары өчен-25 метр.

Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капиталъ төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген башкару өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмати щитларны һәм күрсәткечләргә урнаштыру автомобиль юлы хужасының язмача формасында ризалык булган очракта рөхсәт ителә. Әлегә Килешүдә мондый объектларның юл буе полосалары чикләрендә төзү, реконструкция ясаучы затлар тарафыннан мәжбүри үтәлгән тиешле техник таләпләр һәм шартлар, реклама конструкцияләре, мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр урнаштыру булырга тиеш.

Федераль, региональ яки муниципаль, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турындагы карар юл хужалыгы өлкәсендә дәүләт хезмәтләргә күрсәтү һәм дәүләт мөлкәте белән идарә итү функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясә субъекты башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясә субъектының башкарма хакимият органы, федераль, региональ яки муниципаль, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турында Карар кабул иткән жирле үзидарә органы мондый карар кабул ителгәннән соң жиде көн эчендә мондый карар күчәрсен шәһәр округының жирле үзидарә органына, муниципаль районның жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органына жиберәләр шундый карар кабул ителгән жирлекләргә.

Березовка поселогы территориясә буйлап түбәндәге юл буе полосалары уза: Татарстан Республикасы региональ әһәмияттәге гомуми файдаланудагы Киндери-"Крутушка" шифаханәсә автомобиль юлының 50 метр киңлектәге полосалары.

30 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә регламентлаштырыла.

Красносельский авыл жирлегә составына керүче Березовка поселогы территориясендә махсус сакланылучы табигать территорияләре юк.

31 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләргә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләргә күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен һәм проектлана торган зоналары чикләрен тасвирлауны, әлегә зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелешә регламентлары проектларын үз эченә алган мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү «Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турында нигезләмәне раслау хакында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенә 2015 елның 12 сентябрәндәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-

ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукый актлар белән жайга салына.

Красносельский авыл жирлеге составына керүче Березовка поселогы территориясендә ачыкланган мэдәни мирас объектлары юк.

IV БҮЛЕК. Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлегенә максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

Коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән территориянең мөмкин булган минималь тәмин ителеш дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм халык өчен мондый объектларның территориаль мөмкинлегенә максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре шәһәр төзелеш регламентында күрсәтеләләр, әгәр шәһәр төзелеш регламенты кулланьла торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган булса.

Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлегенә гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Красносельский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә каралмаган, шуна бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеш регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәгән.

